

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

אלול תשפ"ד גיליון 800
נא לא לעיין בגליון בשעת התפילה

פרשת כי תבוא

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. סדר וידוי ביעור המעשרות

ב. סדר הבאת ביכורים

ג. משה מזכיר את חסדיו המרובים של

השי"ת במדבר

ה. עמידת בני ישראל על ההרים וסדר

הברכות והקללות

ט. הקללות שתבואנה על מי שלא ישמנו

לדברי השי"ת ח"ו

י. הברכות שיבואו עלינו אם נשמע

בקול השי"ת

ה. ציווי להציב אבנים ומזבח לזיכרון

"-----"

שאלה לשולחן השבת

"ובאת אל הכהן אשר יהיה

בימים ההם"

פירש רש"י: 'אין לך אלא כהן

שבימיך כמו שהוא'.

ודברי רש"י לכאורה טעונים

ביאור רב, מדוע שיעלה על דעת

האדם שהכהן שלפניו אינו ראוי

לקבלת הביכורים. ועוד, שאם

אכן יש חשש שכזה, מדוע רק

לגבי ביכורים עולה עניין זה,

יותר משאר מתנות כהונה

שבתורה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.

ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת

(בצרוף מקורות, אם ישנם)

ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" - זו מיתת צדיקים' (מדרש) היכן רמוזה בפסוק מיתת צדיקים? ביאר ר' בצלאל ראנשבורג מוילנא, שבכל חומש בתורה תמצא מיתת צדיקים: בספר בראשית - מיתת האבות, ועוד. בשמות - 'וימת יוסף וכל אחיו' (א.ו). בויקרא - מיתת נדב ואביהוא. ובבמדבר - אהרן ומרים. אבל בספר דברים לא נזכרה מיתת שום צדיק. הגם שנאמר בסוף החומש משה מסתלק לבית עולמו, שתי תשובות בדבר: א. כשאמר משה את פסוק זה עוד היה חי. ב. משה רבינו אשר היה עניו מאד, בוודאי לא החזיק עצמו לצדיק. וזהו שאמר "גם כל חלי... אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" כלומר בספר דברים, זו מיתת צדיקים (מגד ירחים). הסבר נוסף, כתוב בפרקי דר"א שהשי"ת יושב וכותב זכויותיהם של הצדיקים, ומה שנשאר בראש הקולמוס הוא מקנח בראשי הצדיקים ומזה מתים. משום שאין הקב"ה ממית עד שהצדיק יגזור מיתה על עצמו, כמו שאמר משה: "כי אנכי מת", ואף יעקב ויוסף גזרו מיתה על עצמם. צדיק שאינו עושה זאת, הקב"ה מקנח את הקולמוס בראשו. ולפי האמור: "כל חלי וכל מכה" - כל חלי שיש לצדיק, בא לו ממה ש"לא כתוב בספר התורה", שמת מהגותר. (ר' שמשון מאוסטרופולי)

"וזהו כי תבוא אל הארץ"

נוסח הברכה השניה של ברכת המזון היא: "על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה. ועל שהוצאתנו ד' אלקינו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים". והדבר תמוה, והרי סדר הדברים לא היה כן, אלא קודם יצאנו ממצרים ורק ארבעים שנה לאחר מכן נחלנו את ארץ ישראל. ויש לדון ולבאר את פשר הדבר. ויש לומר: א. כל המהלך של עמ"י במצרים היה בתחושת ארעיות, כדברי השבטים לפרעה 'לגור בארץ בנו', כי ידעו וכמחו למטרה הסופית: ירושת הארץ. (ח"ת"ס) ב. אנו מודים לשי"ת על הגאולה שלנו ממצרים שהרי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ואנו 'יצאנו' הרבה אחרי ירושת הארץ לאבותינו. ג. מובא בתרגום יונתן בן עוזיאל שכשבני"ש חטו את קרבן הפסח לראשונה, נשא אותם הקב"ה עד מקום המקדש בלילה ההוא והחזירם. נמצא, שהיו בא"י לפני שיצאו ממצרים. ד. תכלית יציאת מצרים היתה כדי לרשת את א"י. ה. זוהי ברכת הארץ ולכן פותחים בהודאה על הארץ. ואז ממשיכים להודות על שאר הדברים ובראשן יציאת מצרים. ו. 'שהנחלת' - הכוונה להבטחת הארץ לאבות הקדושים ולא הנחלת בפועל. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

אתר: אתר • הכתרה • טיפול • יתר • יומרה • תחומי דאגות הילד • אחר-המנוח • במימו • שילוח • yeshiva@achiv.org.il

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. כך ענו העם למשמע הברכות והקללות
 - ב. אסור להניפו על המזבח, כי חיים הוא לוקח
 - ג. הר הברכה
 - ד. הלוקח שוחד נקרא: "מכה נפש ___ נקי"
 - ה. "___ ממעון קדשך מן השמים"
 - ו. "___ אותנו המצרים ___ עלינו עבודה קשה"
 - ז. ציוו ביחד עם משה את בני ישראל
 - ח. על ארץ ישראל נאמר פעמים רבות שהיא זבת ___
 - ט. במצב זה אסור לבער תרומה
 - י. שלושה מהשבטים שעמדו על הר גריזים
 - כ. לא תשתה יין למרות שתיטע אותם, ח"ו
 - ל. הם הקריאו לבני ישראל את שבועת הארורים
 - מ. שתי מילים נרדפות ל'ניסים'
 - נ. היא לא בלתה במדבר
 - ס. הקב"ה האמיר את בני ישראל להיות לו לעם
 - ע. השי"ת ראה את ___ ואת ___ ואת לחצנו
 - פ. ארור מי שעושה אותו
 - צ. מין של ארבה
 - ק. יבואו על בני ישראל אם לא ישמעו לקול השי"ת, ח"ו
 - ר. מיורשי ארץ סיחון ועוג
 - ש. ולדות הבהמות, שאלפים נקראות
 - ת. היא תאכל את הענבים שתטע, ח"ו

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. בו מביאים את הביכורים, כשאתם לירושלים מביאים
 - ב. אם נשמע לקול השי"ת הוא לא יתננו ל -
 - ג. אחד מן הארורים ("___ גבול רעהו")
 - ד. יש לצפות את אבני מזבח הזיכרון בזה
 - ה. בכזו זרוע הוציאנו השי"ת מארץ מצרים
 - ו. "ארור מקלה ___ ואמר כל העם אמן"
 - ז. רש"י מסביר, שלב כזה הוא לב חרד
 - ח. מילה נרדפת ל'שחוט'
 - ט. "ארור מטה ___ גר יתום ואלמנה"
 - י. המילה הראשונה בקריאת הביכורים
 - ך. "שגר אלפיך ועשתרות ___"
 - ל. בהר הזה שמו את אבני הזיכרון
 - ם. בנ"י לא אכלו ממנו במדבר
 - ן. מלך חשבון
 - ס. מחלה המוזכרת בקללות, ל"ע
 - ע. "הסכת ___ ישראל"
 - ף. השי"ת אמר על ארץ מצרים: "לא ___ לראותה"
 - ץ. "והיה כי תבוא אל ה ___"
 - ק. "והיית אך ___ וגזול כל הימים" ח"ו
 - ר. בנ"י לא שתו במדבר
 - ש. כך מכונים מע"ש ונטע רבעי בביעור המעשרות
 - ת. שלוש מחלות המוזכרות בקללות, ל"ע

כתרגומו

כל פשה נקיא דע"ייה מ"יה מקראום אונקלוס נכנסה לעריין של רמנו.

"זבתמהון לבב" (כח, כה) = "ובשעממות ליבא". המילה העברית 'שעמום' המתארת חוסר עניין.

מן המדרש

מעשה במרים בת תנחום שנשבתה היא ושבעה בניה עמה, וחבש השליט כל אחד מהם בפני עצמו. הוציא את הבן הגדול ואמר לו: 'השתחוה לצלם כשם שהשתחוה אחיך!', אמר לו: 'חס ושלום, לא השתחוה אחי! אף אני לא אשתחוה, שכתוב בתורתנו: "אנכי ד' אלקיך"! ציוה עליו והרגו. הוציא את השני ואמר אף לו: 'השתחוה לצלם' כדבריו לראשון והשני השיב כראשון בפסוק: "לא יהיה לך", ציוה עליו והרגו. כך השלישי השיבו בפסוק: "זובח לאלהים יחרם", והרגו. כך הרביעי השיבו בפסוק: "כי לא תשתחוה לאל אחר", והרגו. כך החמישי השיבו בפסוק: "כי ד' הוא האלקים", והרגו. כך השישי השיבו בפסוק: "שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד", והרגו. כך השביעי והוא היה הקטן שבהם ואמר לו כראשונים. השיב הילד: כבר נשבענו לאלקינו שאין אנו ממירין אותו ביראה אחרת, שכתוב: "את ד' האמרת היום להיות לך לאלקים", וכשם שנשבענו לו כך נשבע לנו שאינו ממיר אותנו באומה אחרת, שכתוב: "וד' האמירך היום". אמר לו: 'אם כן, אזרוק טבעת זו לפני הצלם ולך והבא אותה כדי שיאמרו ששמעת לי והשתחוה לצלם'. אמר לו: 'אללי עליך שליט! ומה שאתה בשר ודם אתה ירא מבשר ודם כמוך, שאני לא אירא ממלך מלכי המלכים הקב"ה?!' אמר לו: 'זכי באמת יש אלוה בעולם?!' אמר לו: 'שוטה שבעולם! וכי עולם של הפקר ראית?!'... אמר לו: 'זכי יש בו כל המדות הללו, מפני מה לא הציל אתכם מידי כדרך שהציל לחנניה מישאל ועזריה מיד נבוכדנצר?' אמר לו: 'הם היו זכאים ונפלו ביד מלך הגון, אבל אנו חייבים ונפלנו ביד חייב אכזרי כדי שיתבע דמנו מידו!' ציוה עליו והרגו... ושיערו חכמים שנותיו של תינוק שהיה בן שתי שנים וששה חדשים ושתי שעות ומחצה, והיתה אמו בוכה ואומרת להם: 'בני, אל ירע לכם שלכך נוצרתם לקדש שמו של הקב"ה בעולם, לכו ואמרו לאברהם אביכם אל יזוה לבך עליך! אתה בניית מזבח אחד, ואני בניתי שבע מזבחות והעלית את שבעת בני עליהם, ולא עוד אלא שלך היה רק נסיון, ולי היה באמת'. עלתה לגג, והשליכה עצמה ומתה, וקראו עליה: 'אם הבנים שמחה', ורוח הקודש צווחת ואומרת: "על אלה אני בוכיה". (ע"פ ילקוט"ש)

מילה בפרשה

**היוצר הביע את אישורו,
שמומחה יזמור את יעדו,
שורות עצים בטיפולו,
והכשירם כילדיו שלו.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם א"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

איך יתכן שברכת "שהיינו", היא מן התורה?

* * *

"ושמת בטנא"

ראשי התיבות של המילה 'טנא' הן: טעמים, נקודות, אותיות. דהיינו שצריך האדם ליתן אל ליבו מראשית אודות התפילה ודקדוקיה, ואז ייטב לו. (ע"פ נחל קדומים)

* * *

"ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך"

תמה על פסוק זה רבי יששכר מבעלז, אם כבר יבואו עליו כל הברכות הטובות, מפני מה צריך עוד ששיגוהו? וביאר, שאפילו אם יברח אדם מן הברכות מחוסר דעה, גם אז הן ישיגו אותו.

שעשועי דאורייתא

"ברוך אתה בעיד"

על אלו אישים בתורה נאמר 'ברוך' (3 תשובות)

* * *

מצאו נא בפרשה:

1. שני פסוקים בני שלוש מילים.
2. אות שאינה מופיעה בכל פרשת ביכורים.
3. שניים משבעת המינים.
4. פסוק שבו שתי מילים שונות מופיעות פעמיים ברציפות (בנפרד).
5. שלושה מספרי התנ"ך.
6. שניים מספרי הי"ד החזקה להרמב"ם.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "גם כל חלי וכל מכה אשר כתוב בספר התורה הזאת יעלם ד' עליך עד השמדך"

2. "ולא נתן ד' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמע עד היום ההוא"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: אישה קיבלה גט. אם הוא פסול הרי היא מגורשת, ואם כשר אינה מגורשת? - אם קיבלה עוד גט כשר יחד איתו. שספר כריתות ולא ספרי כריתות. (עיי' תוס' סוטה יח.) **לסדר את הפרשה** - "באר היטב". **חידון א' ת'** - אמון, ברזל, גריזים, דם השקיפה, וירעו ויענונו ויתנו, זקני ישראל, חלב, טומאה, יוסף יהודה יששכר, כרמים, לוויים, מסות מופתים, נעלך, סגולה, עמלנו ענינו, פסל צלצל, קללות, ראובני, שגר אלפיק, תולעת. **חידון א' ת' הפוך** - טנא, זנב, מסיג, שיד, נטויה, אביו ואמו, רגז, טבות, משפט, הגדתי, צאנך, עיבל לחם, סיחון, חרס, ושמע, תוסוף, ארץ, עשוק, שיכר, קודש, שחפת דלקת קדחת. **שעשועי דאורייתא** - "ויאמר ברוך אברם", על יעקב: "גם ברוך יהיה", "ברוך מבנים אשר". 1. "ברוך טנאך ומשאתך", "ארור טנאך ומשאתך". 2. האות ס'. והבעה"ט הביא טעם: רמז לביכורים אחד מס'. ולכן נעלם ס' בפ' ביכורים. 3. זיתך, ודבש, שמן. 4. מטה מטה, מעלה מעלה. 5. ויקרא, במדבר, דברים. 6. עבודה, המשפטים. **מילה בפרשה כי תצא** - כפה. "את החיה הכריח" - הכריח = כפה, "כיסוי ראש להניח" - כיפה, "וכן להשתמש ביד" - יד של בע"ח קרוי כפה, "כדי להפוך את הכד" - הפך כלי = כפה. **טמונות בפרשה** - 1. "והיית רק למעלה" (כח, יג). 2. "ובשבעה דרכים" (כח, ז). 3. "ושדת אותם בשיד" (כז, ב). 4. "יפתח ד' לך את אוצרו הטוב" (כח, יב). 5. "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך" (כח, ו). 6. "לראש ולא לזנב" (כח, יג). 7. "השקיפה... מן השמים" (כו, טו). 8. "על ברזל" (כח, מח). 9. "ותיקון סופרים" (רש"י כח, ל). 10. "הצלצל" (כח, מב). 11. "באניות" (כח, סח). 12. "הארבה" (כח, לח). "הצלצל" (כח, מב). 13. סקט+אוזן= "הסכת ושמע ישראל" (כז, ט). 14. ביכורים - "ושמת בטנא" (כו, ב). 15. "מכה רעהו בסתר" (כז, כד) **טמונות בהפטר** - 1. "שפעת גמלים" (סו, ו). 2. "ורחב לבבך" (סו, ה). 3. "והשתחוו על כפות רגליך" (סו, יד). 4. "וכיונים אל ארבתיהם" (סו, ח). **שאלה לשלח השבת ואתחנן** - שאלנו: כיצד החסיד שפגש בו זר אחד לא פסק מתפילתו, הלא לכאורה באמת היה זה פיקוח נפש, ועוד, שהרי נפסק בשו"ע (קד) שיש להפסיק בתפילה כשמתיירא שמה ירהגנו. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. מותר היה לו להחמיר על עצמו (ע"פ דעת הטור והתוס' סנהדרין כז.). 2. היה שקוע בתפילתו ולא ראה מאומה. (אמרי אמת). 3. היה מעורב חשש חילול ד'. 4. ידע החסיד שלא ירהגנו, ואף על פי חוקיהם היה אסור לו להרגו בטרם ישמע דבריו, כי ידע שיוכל לתרץ מעשיו בטוב טעם. (ט"ז). 5. אמר לו שאם היה מפסיק היה בכל אופן מתחייב מיתה לשמיים, שהרי אין זה כבוד שמיים. 6. היה זה רבי יהודה בר אלעאי (שנקרא 'חסיד אחד' בכל מקום) שהיה ביחסים טובים עם שלטון רומי, והמחצית השקל הוסיף שהכיר את אותו השר. 7. מפני שהשר היה עניו והקדים לו שלום, סמך על כך שיפייסוהו. 8. מפסיקים למלך אבל לא לשר.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם

זכירת מעשה מרים ומחיית עמלק

הפטרת כי תבוא

"קומי אורי" (ישעיהו ס' א' - כב')

טמונות בהפטרה